

CRONICA CERCETĂRILOR ARHEOLOGICE EFECTUATE ÎN 1995
DE INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE „VASILE PÂRVAN”
DIN BUCUREȘTI

1. **Adamelisi**, cetatea *Tropaeum Traiani*, jud. Constanța (VII, IX). Colectiv: Ion Barnea, consultant științific, Alexandru Barnea, responsabil, arh. Monica Mărgineanu Cârstoiu (absentă din motive de sănătate, dar a colaborat la unele decizii privind cercetarea), Liana Oța, IAB; Ioana Bogdan Cătănciu, IAIAC; Gheorghe Papuc, MINAC; Nelu Zugravu și studenți în practică, FII; Mihai Ionescu, MCM; studenții Achim Irina, Băltăc Adela, Bobicescu Cristian, Constantin Robert, Gugiu Despina, Ionescu Liviu, Nedelea Isabela, Nicola Sabina, Panaite Adriana, Stoica Stan, FIB. Fonduri: IAB, IAIAC, MINAC, FII.

Basilica D (A.B., studenți FIB). Trei secțiuni (S. 11 a–b și 10) și înlăturarea unor martori la S. Rezultate mai importante: basilica a fost construită în interiorul unei mari clădiri dezafectate în cursul sec. IV cel mai târziu, din care a fost înregistrată încă o porțiune din zidul de E orientat NS; basilica a avut cel puțin trei faze; ultimul ei nivel de călcare nu se mai păstrează *in situ* decât sporadic (A.B.).

Sector A, cartierul de la N de poarta de E (L.O., A.B., studenți FIB). S. XI, 2×15 m, la 1 m N de limita cercetată (vol. I, fig. 67), pe jumătatea dinspre E, care a dovedit că edificiul A 2 continua cu o încăpere îngustă de cca 2 m (A 2 b), urmată de o alta a cărei intrare cu prag a fost surprinsă parțial. Partea superioară a zidăriei era din calupuri de chirpic, iar acoperișul din olane și țigle (L.O., A.B.).

Anexa fortificată de la SE cetății (M.I., A.B., studenți FIB). Secțiune-sondaj SG: mai clar pentru prima dată sistemul de apărare a zidului către E cu șanț și val de pământ având la bază un rest de zidărie, aparent refolosit pentru acest sistem târziu din sec V–VI (M.I., A.B.).

Turnul nr. 4 (I.B.C.). S-a degajat o mare parte a dărâmăturilor (piatră și moloz) din interior și din apropiere; stabilire mai exactă a succesiunii stratigrafice și constructive. Tezaurul descoperit anterior arată o abandonare după anii 590/591 (I.B.C., A.B.).

Basilica coemeterialis (N.Z., A.B., studenți FII și FIB). Patru casete și o secțiune paralelă cu cele precedente, S. 6: pavaj din cărămizi, delimitarea celor trei nave și câteva din bazele de coloane aflate pe plintele lor; delimitare parțială a corului care a avut balustrade, *atrium*-ul (colțul de SV) și o parte din anexele dispuse către S, parțial pavate cu dale de piatră și cu o intrare cu prag de piatră pentru ușă dublă spre S, către care se ajungea urcând câteva trepte (N.Z., A.B.).

Basilica extra-muros, V (Gh.P.). Cercetarea a completat integral planul basilicii, constatându-se lărgirea acesteia la forma cu transept într-o etapă târzie (Gh.P.).

Cercetări de teren în zonă (A.B., M.I., studenți FIB). 1. Apeductul de la Șipote, în punctele Mina Veche și în amonte. 2. Fragment de locuință extra-murană cu pavaj de cărămidă, sec. VI, la cca 100 m S de poarta de S; salvare, înregistrare. 3. Cercetare de teren la Abrud, la E de sat, verificare și înregistrare a câtorva porțiuni de apeducte romane, unele refolosite și azi (din *tubuli* ceramici) și urmele unei așezări romane târzii în marginea de E a satului (A.B.).

2. **Băzdâna**, com Calopăr, jud. Dolj, punctul „La Cetate” (III, IV, V). Vlad V. Zirra, IAB. Fonduri IAB. Așezare întărită getică suprapunând o locuire „Coțofeni” și rare prezențe hallstattiene. Continuarea SIII/1994–1995 de pe terasa estică a așezării, incluzând și un segment al „marelui șanț”, unde s-au păstrat resturile unor fortificații (val și șanț) care despart cele două terase din perimetrul sitului. Deplasare a profilului de S al S. III, cercetat până la –3,20 m, unde mai multe straturi arată urmele primei fortificații de pe terasa de E distruse prin incendiere. O altă fortificație a fost ridicată peste aceasta, resturile ei apărând imediat sub stratul vegetal. Materiale recuperate: aproape exclusiv ceramică getică și puține fragmente ceramice preistorice (V.V.Z.)

3. **Belcești**, jud. Iași (I, II). Alexandru Păunescu, IAB; Jenica Tudose-Turcan, CNMMI. Fonduri IAB, CNMMI. Sondaj așezare tardenoasiană semnalată pe dealul Scarchi, 4 km SSE de sat, în dreapta Bahluiului, 8 km de așezarea de la Erbiceni. Punctele A și C, patru secțiuni de câte 6×1,5 m, -0,65–2,10 m. Locuire slabă Cucuteni B peste stratul tardenoasian, reprezentat prin piese litice (170), din care 20% unelte, majoritatea din silex de Prut. Așezarea face parte din marea zonă a tardenoasianului NV pontic (A.P.).

4. **Bistreț–Dunăreni**, jud. Dolj (III, IV) Ion Chicideanu, IAB; Monica Sanđor Chicideanu, FIB, studenți FIB. Fonduri IAB. Continuare a cercetărilor pe grindul Prundu Măgarilor de pe malul de S al lacului; locuire Gârla Mare, bogată și în piese de metal. La 800 m V, început de salvare a unei așezări din prima epocă a fierului (IC).

5. **Bordușani–Popina**, jud. Ialomița (II, V). A. Locuirea eneolitică. Silvia Marinescu Bîlcu, IAB; Dragomir Popovici, V. Voinea, C. Bem, V. Radu, D. Moise, M. Tomescu, C. Haită, MNIR; Florin Vlad, MIS. Fonduri salvări și MNIR. Locuire Gumelnița deranjată de cea getică; ceramică, unelte de os, corn, piatră și silex; cercetări pluridisciplinare: faună (pești, mamifere), testări palinologice, studiu petrografic și al sedimentelor. B. Așezare geto-dacică. George Trohani, A. Bălășescu, MNIR. Suprafața γ (4×14 m) completând locuințele 3 și 6 confirmă datele (sec I a.Chr.–I p.Chr.); vatră-altar cu decor incizat (colectiv).

6. **Boroșteni**, com. Peștișani, jud. Gorj, „Peștera Cioarei” (I). Marin Cărciumaru, Roxana Dobrescu IAB; Marcel Otte, ULB; Carol Căpiță, FIB; studenți FIB și FIGT. Fonduri IAB. Recuperare micromamifere pentru completarea coloanei paleoclimatice corelabile cu una palinologică nouă, implicând tehnici aparte de recuperare, inclusiv spălarea întregului sediment din S. XVII. Aceasta și S. XVIII, până la -2,85 m; materia primă este reprezentată prin cuarțit urmat de diorit și foarte rar silexit. Debitaj realizat prin „quartiers de citron” în majoritate suporturile fiind întrebuințate pentru obținerea racloarelor. Debitajul „levallois” a oferit câteva piese tipice, în special din diorit. Șase piese litice aparțin paleoliticului superior; două dintre ele, din obsidian, ridică problema provenienței materialului. Tot din paleoliticul superior menționăm în afară de unelte trei obiecte de podoabă (M.C.).

7. **Câmpulung–Pescăreasa** („Jidova”), jud. Argeș, castrul roman (VII). Constantin C. Petolescu, IAB, Teodor Cioflan, MJAP; Mircea Negru, MIAMB; Mihai Popescu, absolvent FIB. Fonduri IAB, MJAP și IJCA. Caroiaj general al castrului 2×2 m. Au continuat cercetările în *retentura*, zona dintre *horreum* și incinta de N, adâncindu-se suprafața începută în 1992–1994; s-au identificat urmele unei barăci militare noi. S-au demarcat astfel, în *retentura sinistra*, două barăci militare orientate EV. Din pavajul de 7×10 rânduri cărămizi al unei barăci prevăzute cu hipocaust, una păstra semnătura unui soldat din *coh. I Flavia Commagenorum*. Depistare, prin urmele stâlpilor de lemn, a planului unei barăci EV, la S de *via sagularis*; denar de la Iulia Augusta, vârf de *vexillum*. Lucrări de protecție și consolidări (C.C.P.).

8. **Ciulnița**, jud. Ialomița (II, III). Silvia Marinescu Bîlcu, IAB; Gheorghe Matei, Florin Vlad, MIS; Elena Rența, OPCNÍ. Fonduri salvări autostrada Transeuropa NS. Dintre secțiuni doar S. XIX–XXII oferă stratigrafia completă. Așezare Boian, faza Giulești cu material specific: ceramică, unelte silex și piatră etc. Din tumulul nr. II, 11 morminte de înhumăție contemporane sau ulterioare culturii Monteoru (S.M.B.).

9. **Feldioara**, jud. Brașov (II, III, IV, V, VII, XII, XIII). Adrian Ioniță, IAB; Dan Căpățână, MMN. Fonduri IAB și MMN.

Sector necropolă (D). În piața trapezoidală, la E de biserica evanghelică, din totalul de 109 morminte conținând 119 indivizi (2 triple, 6 duble), în suprafața totală excavată (566 mp dintre care 36,5 mp în 1995), 3 morminte, iar stratigrafic se întâlnesc nivelurile: neolitic, bronz, Hallstatt, Latène, roman, medieval. Necropola pare a fi organizată în șiruri, cu morminte

amenajate în acest ritual: groapă în trepte, groapă mare rectangulară, groapă mai mică, iar în dreptul craniului o nișă, decedații fiind depuși dorsal într-un giulgiu, orientați VE. Inventar: 18 monede (12 romane și 6 medievale, denari maghiari anonimi sec. XII) și un inel de buclă. Datate: din ultima parte a domniei lui Géza II până la sosirea cavalerilor teutoni. Prin analogii necropola aparține primului val de colonizare germană (A.I.).

Sector cetate medievală (F). S. XVIII și XIX, de 6×2 m și 5×2 m, în exterior, arătând că zidul faza I continuă doar în prima secțiune, are grosimea de cca 2 m și talpa dintr-un rând de pietre mari (40–50 cm) fără mortar. La turnul de E, S. XX și XXI, de 4×2 și 2×2m. În ultima urmele unei temelii de zid scoase înaintea ridicării turnului. În interiorul cetății adâncire S. II: gropi neolitice cu ceramică Cucuteni–Ariuşd, apoi niveluri din epocile bronzului, fierului și medievală; în colțul de NE un zid al unei construcții interioare. Consolidare a zidurilor bisericii din cetate, cu 0,5 m deasupra nivelului actual. Ceramică fragmentară, două monede Maria Tereza, un topor silex și o lingură aparținând epocii neolitice (D.C.).

10. **Garvăn–Dinogetia**, com. Jijila, jud. Tulcea (III, IV, VII, IX, XI, XII). Alexandru Barnea, IAB, responsabil; Gabriel Jugănaru ICEMT; Mihai Ionescu, MCM; studenții Panaite Adriana și Stoica Stan, FIB. Fonduri IAB și ICEMT.

Cetate. Sector D (A.B., M.I.) Extindere și adâncire a porțiunii de V a S. 3 (*extra muros*); înregistrare stratigrafică și planimetrică a porțiunii de sistem defensiv roman târziu și bizantin (A.B., M.I.). *Intra muros*. Două sondaje în porțiunea de SE a comandamentului și la punctul de contact între colțul de NE al locuinței comandantului cu zidul de incintă (A.B., P.A., S.S.). Sondaj de salvare la cca 1,5 km E de cetate: ruina foarte distrusă a unui mormânt roman zidit, la origine cu boltă de cărămidă, databil în sec II p.Chr. (A.B., P.A., S.S.).

Punctul Mlăjițul Florilor (G.J.). Continuarea cercetării așezării „Babadag” și confirmare a raporturilor deja anterior observate cu elementele de tip Coslogeni–Noua (G.J.).

11. **Giurgiu, „Malu Roșu”**, jud. Giurgiu (I, II, V, XI). Alexandru Păunescu, IAB; Emilian Alexandrescu, MNIR. Fonduri IAB și MNIR. În marea așezare aurignaciană, cu o nouă suprafață – S. III, 15×6 m, SSV–NNV – s-a determinat trei straturi conținând: 1. Trei bordeie tip Dridu, locuință și groapă Latène, locuință neolitică Boian faza Vidra; 2. Atelier de cioplire silex aurignacian II; 3. Depozit aurignacian I cu trei niveluri. Marile ateliere de prelucrare a silexului au evoluat aici între cca 20 000–17 000 B.P. sau mai recent, locuirea retrăgându-se treptat spre interiorul terasei (A.P., E.A.).

12. **Hârșova**, jud. Constanța, cetate, zona edificiului romano-bizantin (VII, IX, XIII). Paul Damian, Dana Mihai, MNIR, Oana Damian, IAB. Fonduri MNIR. Pentru limitele de NE și V, cu S. Ic și S. V, s-a completat planul spre E și parțial la V al edificiului; în S. V, construcție circulară din centrul căreia pornește un puț. S-a urmărit pe 8,60 m traseul canalului descoperit anterior în S. III. Zidăria cu paramente și emplecton a edificiului (2,50 m lățime în fundație, elevația distrusă) suprapune parțial urme ale așezării anterioare datate prin ceramică romană timpurie și getică. Ceramică și sticlărie fragmentare, monede, un mic tezaur din 14 piese și, pornind din straturile superioare, gropi menajere medievale târzii din care se remarcă fragmente ceramice, un inel bronz și mărele (O.D., P.D.).

13. **Histria**, jud. Constanța (VI, VII, IX). Petre Alexandrescu și Alexandru Suceveanu responsabili, Catrinel Domăneanțu, Alexandru Avram, arh. Monica Mărgineanu Cârstoiu, Mircea Angelescu, IAB; Crișan Mușețeanu, MNIR; Octavian Bounegru, FII; Virgil Lungu, MNIR; Pierre Dupont, CNRS–Lyon; Konrad Zimmermann, Rostock; studenți FIB și FII. Fonduri IAB și CNRS.

Sector S. G, „Cuptoare” (M.A., P.D.). Studiul traseului zidurilor de incintă de pe platoul din V cetății și obținerea unui profil stratigrafic continuu (18 m) de la cuptorul F2 la E, până la strada exterioră zidului arhaic identificat de Maria Coja la V, până la maximum –3,40 m;

Punerea astfel în evidență a relațiilor stratigrafice dintre principalele structuri: un zid din blocuri de calcar (1×0,8×0,2 m), strada interioară, corespunzând nivelului acestuia, și traseul zidului arhaic. Cel mai vechi nivel de locuire arhaică datează din al doilea sfert al sec. VI a.Chr.; a fost identificat paramentul interior al fundației zidului arhaic. Date noi despre zidul care a înconjurat platoul în epoca elenistică, urmând probabil traseul zidului arhaic; porțiune dintr-o stradă din sec. IV a.Chr. (M.A.).

Sectorul X (C.D.). Între două sondaje mai vechi, suprafață caroiată în casete de 4×4 m. Verificare și confirmare a existenței unei străzi principale a cetății, lată de cca 12 m, pavată cu pietre și cu fragmente ceramice, ultimele materiale datând din sec. II a.Chr. (casetele M, N, O). Începerea cercetării în casetele T, U și V pentru o dezvelire în suprafață a dărâmurilor aparținând unei construcții mari care a folosit ca fundații temelii obliene (C.D.).

Zona sacră (A.A., K.Z., M.M.C.). I. Demontare a străzii II, sec. VI p.Chr., situate în partea de E a zonei pentru degajarea monumentelor anterioare epocii Anastasius–Iustinian; material ceramic amestecat; două monede: Iustinian și Iustin II; s-a confirmat stratigrafia stabilită în 1994 și s-a constatat că în faza inițială a străzii, la nivelul bordurii ei dinspre E, era amenajat un bazin, defaectat în faza a doua a străzii (moment IVb), când aceasta a fost îngustată. Bazinul se așează direct pe un zid surprins în 1993 pe alt tronson, din care pornește spre E absida identificată parțial în încăperea A8 (1994) și orientată spre N. 2. Cercetarea monumentului L, probabil altar, descoperit în 1993. S-a atins peste tot nivelul Ib, pe care se așează locuința romană timpurie cercetată în 1992–1994. L este anterior acestui moment și, alături de K (1993), cea mai veche amenajare constructivă din ansamblul care a suprapus zona sacră după distrugerea acesteia. L datează din sec. I p.Chr. (moment Ia) și are două faze. Prin adâncirea în zona de la S de L s-a stabilit că stratul de sub nivelul de călcare al fazei lui de construcție este o umplutură cu material relativ unitar cronologic (T.S. foarte timpurie, fragment kantharos pergamenian, epoca lui Augustus) (A.A.).

Basilica episcopală (A.S., C.M., O.B.). Cercetarea anexei de S și a exteriorului din S basilicii. Anexa, datând din al doilea moment de existență a basilicii (IVb – a doua jumătate a sec. VI) pare să aibă, ca și anexa de N o fază anterioară. Nivelul următor (Va – începutul sec.VII) nu a apărut în anexa de la S, dovadă că și ea, ca și centrul basilicii, încetase să mai funcționeze acum (cum se va fi întâmplat în nartex). Ultimul nivel (Vb – sec. VII) este prezent și aici, zidul de S al anexei funcționând și în acest moment. La S s-a identificat stratigrafia completă a monumentului (IVa–b, Va–b), ca de altfel în toate zonele din afara basilicii. De notat zidul flexat de la S, care pare să fi servit ca un zid de protecție pentru basilică. Alte patru mominte (dintre care un cenotaf și unul de copil), la E de edificiu (A.S.).

Domus (O.B. și V.L.). *Villa urbana* din sec. VI, cu două faze, într-unul din unghiurile intersecției, cu plan diferit de al celorlalte trei identificate (O.B.).

14. **Izbășești, com. Stolnici, jud. Argeș (VII).** Constantin C. Petolescu, IAB; Romeo Avram, MMN, Lucian Amon și Teodor Cioflan, MJAP. Fonduri MMN. La limita dintre Fâlfani și Izbășești, pe dealul Corbeasca sondaje la castrul roman de pământ făcând parte din sistemul *limes*-ului transalutan. S. I, NE și S. II, EV, de câte 126×2 m și 142×2 m. Precizarea dimensiunilor la *fossa*, *berma*, *murus*, *vallum*, *via sagularis*; construcții interioare din cărămidă, chirpic și lemn. Cercetare de teren pe traseul *limes*-ului transalutan între Urliueni și Grosia (R.A.).

15. **Jurilovca, cap Dolojman, Orgame/Argamum, jud. Tulcea (VI, VII, IX).** Mihaela Mănuclu Adameșteanu, Liana Oța, IAB; Silviu Oța, FIB. Fonduri IAB, ICENT.

Sector FE (M.M.A.). Prin înlăturarea profilelor dintre 14 casete și prin cercetarea suprafețelor adiacente s-a confirmat că în această zonă relativ joasă se conservă vestigii a două programe urbanistice majore care, în relație cu momentul constructiv al celor două incinte din apropiere, se datează între sfârșitul sec. V – începutul sec. IV a.Chr. și respectiv sfârșitul sec. III

– începutul sec. IV p.Chr., separate de un incendiu distrugător și o nivelare masivă. Edificiul rectangular P observat anterior de P. Nicorescu are adosată la N o construcție circulară, R, și aparține celui de-al doilea program. După jumătatea sec. IV, P a suferit o serie de modificări și în imediata lui vecinătate s-a construit edificiul ED care, cu o serie de reamenajări a funcționat până în cursul sec. VI, după care a fost suprapus de alte construcții pentru care ultimele monede datează din anii 613/614. Consolidări la R (M.M.A.).

Sector intervalar (L.O., S.O.). Sondaj între cele două valuri de la V, orientat NV–SE, 48,5×2 m, în urma indiciilor cercetării geofizice din 1965. Stradă și trei temelii de ziduri aparținând unei structuri nivelate în epoca romano-bizantină, cel mai târziu în timpul lui Iustinian (L.O.).

Notă. Nu s-au prezentat texte ale rapoartelor pentru cercetările efectuate de colaboratorii ICEM în zona basilicii mari și în aria extramurană, la necropola elenistică unde a apărut și prima inscripție fragmentară grecească și basilica cu criptă falsă și tunel (A.B.).

16. **Lapoș**, jud. Prahova (I). Marin Cârциumaru, Roxana Dobrescu, IAB. Fonduri IAB. Continuare a cercetării în NE poienii „Roman”, unde există structuri *in situ* și în poienile din vecinătate. S. XI de 3×3 m, mare cantitate de nuclee unipolare și bipolare și resturi de debitaj, confirmând existența atelierelor de cioplire. Lamele de „plein débitage” relevă existența unui debitaj de calitate (M.C.).

17. **Mangalia**, jud. Constanța (VI, VII, IX). Nicolae Cheluță Georgescu, Mihai Ionescu, MCM; Maria Coja, IAB, consultant. Fonduri salvări, MCM.

Salvare str. V. Pârvan nr. 6, proprietate Petre Stoicescu, la cca 15–20 m de zidul și poarta de V a cetății. Două secțiuni de 16×2 m; nivel de distrugere din sec. VI–VII la cca –1,20 m, a unor construcții romane târzii (N.C.G., M.I.).

Complexul funerar movila Documaci. Reluare a salvării prin trei secțiuni; cel de-al doilea ring datează din cursul sec. III a.Chr. Observații stratigrafice; ceramică elenistică și getică (N.C.G., M.I.).

Str. Ștefan cel Mare, nr. 10–12. Continuare a salvării din 1991. Înregistrare stratigrafie; cartierul extramuran distrus la mijlocul sec. III p.Chr.; niveluri din epoca elenistică (sec. IV–I a.Chr.) cu material ceramic specific foarte numeros și hermă bronz. Reliefuluri din marmură (Iustitia și Dionysos); este probabilă existența unui templu. Zona a fost reamenajată și locuită din cursul sec. IV p.Chr.; stradă cu rigolă, monede constantiniene (M.I.).

18. **Nicolae Bălcescu**, com. Al. Odobescu, jud. Călărași, punctul „La Vii” (I, X). Alexandru Păunescu, IAB; Emilian Alexandrescu, MNIR. Fonduri IAB, MNIR. Sondaj de 10×1 m înregistrând până la –1,80 m patru straturi, al doilea de sus cu fragmente ceramice din sec. IV p.Chr. și al treilea confirmând nivelul aurignacian. 31 piese litice; așezare aurignaciană contemporană cu cele din S Câmpiei Române (A.P., E.A.).

19. **Nufăru**, jud. Tulcea (IX, XII). Oana Damian, IAB; Corneliu Andonie, MMN; Gheorghe Mănușu Adameșteanu, MIAMB; Paul Damian, MNIR. Fonduri MMN, IAB, ICEM.

A. Bufet. (O.D., C.A.). În interiorul așezării fortificate bizantine, două locuințe cu vetre înconjurate cu pietre, din prima jumătate a sec. XI; gropi menajere din sec. XI și XII–XIII; ceramică specifică sec. XI, comună și de factură superioară, obiecte mărunte din lut, os, corn, piatră, fier, bronz, sticlă; două cruciulițe simple din bronz și un ou din lut smălțuit; monede sec. XI.

B. Curtea Vasile Dumitrescu (Gh.M.A.). Adâncire în S. 3, EV, 10×1,50 m, S. 6, EV, 5×2 m și o casetă, C 1, 3×3 m, la V de S. 6. Ultimele complexe din S. 3 date cu *stamena* devalorizate au fost distruse violent, probabil în 1242. Ceramică romană pentru prima oară în această zonă. Locuința de suprafață în S. 3, la E, distrusă de un incendiu, la sfârșitul sec. XI, conform unui *stamenon* de la Alexios I Comnenul.

C. *Incinta de N* (O.D., C.A., P.D.). Depistare prin sondaje a incintei de N a cetății bizantine. Orientare NE–SV, lat. 2,70 m, î. 2,10–2,40 m; paramente din blochete de piatră cu mortar alb și hidrofug pentru rosturi, emplecton din pietre cu mortar alb.

20. **Odaia Turcului**, com. Mătăsaru, jud. Dâmbovița (III, XIII). Radu Băjenaru, IAB; Adriana Ardeu, studentă FIB. Fonduri IAB. Reluare după o întrerupere de șase ani a cercetărilor din așezarea de epocă timpurie a bronzului. Prin S. A, 16×3 m, SSE–NNV, verificare a stratigrafiei și relației dintre valul de apărare și nivelurile din așezare. Materiale ceramice medievale din sec. XVI–XVII și din cultura Glina și grupul O.T. Fortificația aparține unuia din nivelurile Glina (R.B.).

21. **Păcuilui lui Soare**, jud. Constanța (XII, XIII). Petre Diaconu, Oana Damian, IAB; Silviu Oța, Eugen Paveleț, studenți FIB. Fonduri IAB și MDJC. Cercetări în zona porții de N prin secțiuni deschise anterior, S. I. T. și S. I. S., prelungită spre N cu 4 m. Pavaj din pietre cu pământ de la sfârșitul sec. X, refăcut și utilizat și în sec. XI. Din necropola medievală – cca 1/6 din aria păstrată a fortificației –, încă 23 morminte, dispuse în șiruri paralele; doar două dintre ele au inventar: podoabe și piese de port din bronz; sec. XIII–XIV (O.D.).

22. **Poienești**, jud. Vaslui (II, III, V, VIII, X). Mircea Babeș, Liana Oța, IAB; Nicolae Mirițoiu, CCAB; studenții Florin Petrescu, Iolanda Sava, Andrei Soficaru, Daniel Spănu, Cristina Știrbulescu, FIB. Șapte complexe în așezarea Cucuteni A–B, fragmente ceramice Noua, șase morminte incinerare Poienești–Lukașevka, între care M. 1503 cu garnitură de podoabe feminine; patru complexe și 50 gropi din așezările de sec. III și IV p.Chr., toate cu inventar sărac (M.B.).

23. **Popești**, com. Mihăilești, jud. Giurgiu (IV, V). Adriana Stoia, IAB. Fonduri IAB. În sectorul Y, pe o suprafață de 43 mp, două bordeie – anexe ale locuințelor de suprafață; complex hallstattian cu vase *in situ*, groapă Latène cu scheletul chirchit al unui copil având la picioare un craniu de cornută (A.S.).

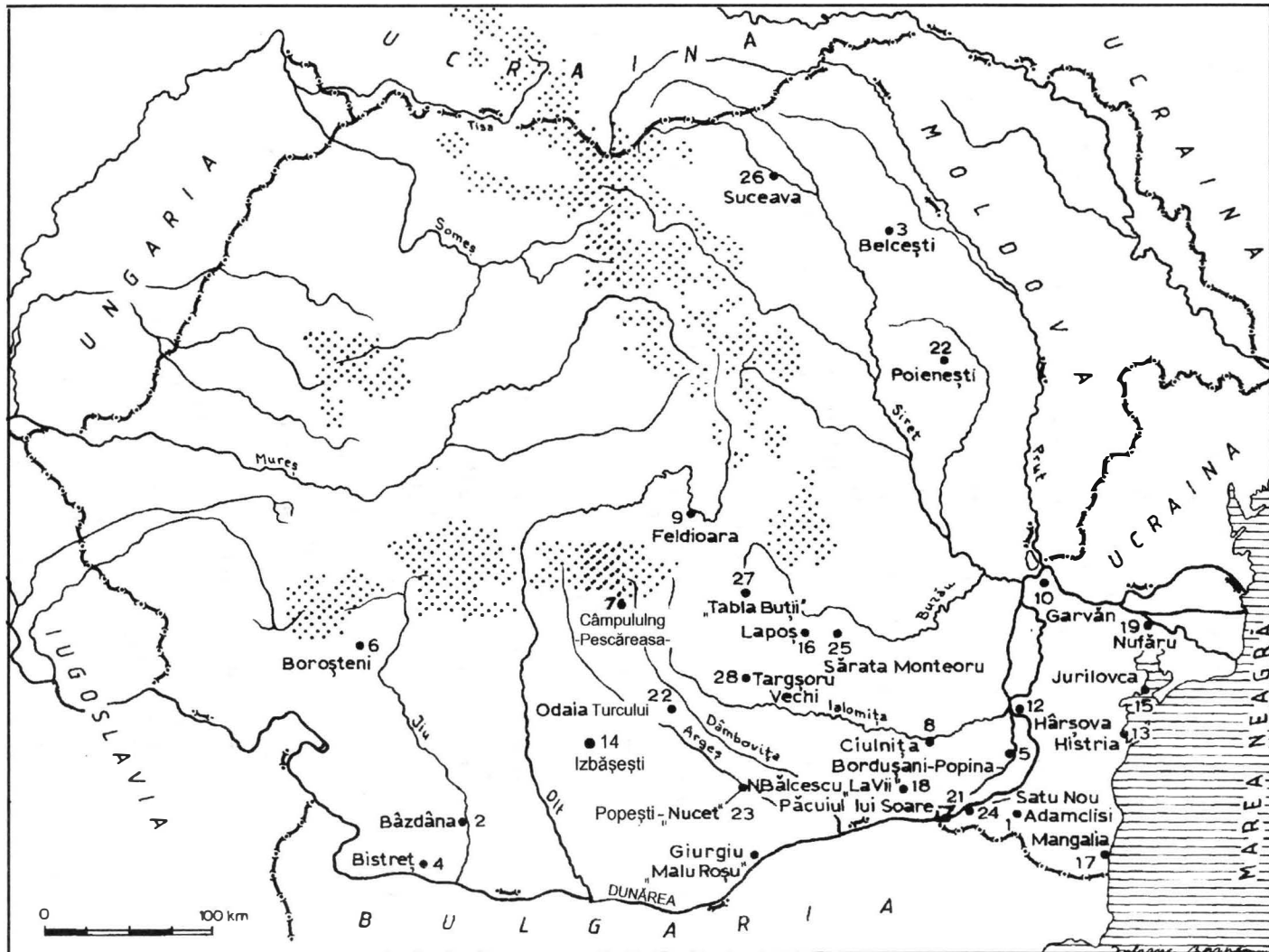
24. **Satu Nou**, com. Oltina, jud. Constanța (V, VI). Mihai Irimia, UOC – MINAC; Niculae Conovici, IAB. Fonduri IAB, MINAC. În „Valea lui Voicu”, s-a verificat prin S. II șanțul de apărare al platoului sudic. Șanțul este lat la bază de 6,50 m, adânc de 6,50–6,70 m; în umplutură, materiale din sec. III a.Chr. Fortificația n-a mai fost refăcută în sec. II–I a.Chr. La baza șanțului, strat de pietre pentru drenare. Pe platoul de S, locuirea getică aparține exclusiv sec. III a.Chr.; pe platoul de N, ultimul nivel se datează între sfârșitul sec. I a.Chr. și începutul celui următor (M.I., N.C.).

25. **Sărata Monteoru**, com. Merei, jud. Buzău, punctul Poiana Scorușului (III). Eugenia Zaharia, Ion Chicideanu, IAB; Monica Sandor-Chicideanu, FIB; 24 studenți FIB și FII. Fonduri IAB. Reluare și verificare a cercetărilor mai vechi; zona a fost folosită ca loc de cult funerar în fazele I C 4 și I C 3; faza I C 2 conține resturi de locuire (E.Z.). Completare a observațiilor stratigrafice și de ordin constructiv din 1994. Complexul de mari dimensiuni amenajat cu bolovani de râu avea o funcție de cult incluzând probabil și sacrificii umane, dar nu un rug de incinerare cum s-a crezut anterior (I.C., M.S.C.).

26. **Suceava** (XIII). Mircea D. Matei, IAB, Paraschiva Victoria Batariuc, Florin Hău, MBS. Fonduri IAB, MBS, restaurări.

Biserica Sf. Gheorghe, Mirăuți (M.D.M., P.V.B., F.H.). Cercetări ocazionate de restaurarea și consolidarea turnului; casele I și K, la colțurile lui de SE și SV. În I, cinci morminte (M.26–30) din care trei tăiate sau înglobate de fundație. În zona absidei laterale de N a bisericii, colțul de NE al bisericii anterioare din sec. XIV, suprapus integral de fundația actuală, arată că prima nu a avut astfel de abside (M.D.M.).

Biserica Sf. Ioan Botezătorul („Biserica Domnițelor”), ctitorie Vasile Lupu, 1643 (M.D.M., F.H.). În pronaos, observații stratigrafice; nivelare de la finele sec. XV; existența unei biserici

anterioare demantelate sistematic sub Vasile Lupu; fragment de pavaj al primei biserici (M.D.M.).

27. **Tabla Buții**, jud. Prahova (XIII). Lucian Chițescu, Silviu Teodor, MNIR; Dan Căpățână, MMN; Adrian Ioniță, IAB. Fonduri MMN, MNIR. Cetate pe culmea muntelui Siriu, la 1360 m altitudine, 200 m N de vârful Crucea Mandii și 200 m NE de Monumentul Eroilor. Ridicare topo confirmând în mare planul din 1924 (Horvath); poligon neregulat cu patru turnuri patrulare la colțuri. Două secțiuni magistrale: apariția unui zid necunoscut din ultima fază la S, pentru protecție; turnul de SE avea patru (nu trei) camere. Pavaj de cărămidă fragmentar în interior; trei faze constructive; ultima este legată de data inscripției maghiare din turnul de NE (1628); ceramică din sec. XIII–XVIII (L.C. și colab.).

28. **Târgșoru Vechi**, jud. Prahova (VII, XIII). Gheorghe Diaconu, IAB; Dan Lichiardopol, Nina Neagu, MPP, Venera Rădulescu, MNIR, arh. Călin Hoinărescu, ing. M.Banu, DMASI. Fonduri MPP, MNIR, IAB.

Biserica Albă (Gh.D., D.L., N.N., C.H., M.B.). Stratigrafie în absida de N (3×1,50 m), până la nivelul roman; două pavimente anterioare construcției din sec. XVI; din cinci morminte de înhamție V–E, unul a fost suprapus de fundație.

Biserica nr. 3 (V.R., Gh.D.). Fundația unei biserici de plan sală (4,90×12 m în interior), cea mai veche biserică identificată până acum la Târgșoru, probabil din sec. XIV (V.R., Gh.D.).

INDICE CRONOLOGIC

- I. Paleolitic și mezolitic: 3, 6, 11, 16, 18.
- II. Neolitic, eneolitic, tranziție: 3, 5, 8, 9, 11, 22.
- III. Epoca bronzului: 2, 4, 8, 9, 10, 20, 22, 25.
- IV. Hallstatt: 2, 4, 9, 10, 23.
- V. Latène: 2, 5, 9, 11, 22, 23, 24.
- VI. Epoca greacă și elenistică: 13, 15, 17, 24.
- VII. Epoca romană timpurie (sec.I–III): 1, 7, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 17, 28.
- VIII. Mediul extraprovincial (sec.I–III): 22.
- IX. Epoca romană târzie (sec.IV–VII): 1, 10, 12, 13, 15, 17, 19.
- X. Epoca migrațiilor (sec.III–VI): 18, 22.
- XI. Epoca migrațiilor (sec.VII–X): 10, 11.
- XII. Epoca medievală (sec. X–XII): 9, 10, 19, 21.
- XIII. Epoca medievală (sec. XIII–XVIII): 9, 12, 20, 21, 26, 27, 28.

ABREVIERI

- CCAB = Centrul de Cercetări Antropologice, București.
- CNMMI = Complexul Național Muzeal „Moldova”, Iași.
- CNRS = Centre National de la Recherche Scientifique, Franța.
- DMASI = Direcția Monumentelor de Arhitectură și Siturilor Istorice.
- FIB = Facultatea de Istorie, Universitatea București.
- FII = Facultatea de Istorie, Universitatea „Ă.I.Cuza”, Iași.
- IAB = Institutul de Arheologie „V.Pârvan”, București.
- IAIAC = Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj.
- ICEMT = Institutul de Cercetări Eco-Muzeale, Tulcea.
- IITM = Institutul de Istorie și Teorie Militară, București.

IICAP	=	Inspectoratul județean de Cultură Argeș, Pitești.
MCM	=	Muzeul „Callatis”, Mangalia.
MDJC	=	Muzeul Dunării de Jos, Călărași.
MIAMB	=	Muzeul de Istorie și Artă al Municipiului București.
MINAC	=	Muzeul de Istorie Națională și Arheologie, Constanța.
MIS	=	Muzeul județean de Istorie, Ialomița, Slobozia.
MJAP	=	Muzeul județean Argeș, Pitești.
MMN	=	Muzeul Militar Național, București.
MBS	=	Muzeul Bucovinei, Suceava.
MNIR	=	Muzeul Național de Istorie a României, București.
MPP	=	Muzeul județean de Istorie Prahova, Ploiești.
OPCNI	=	Oficiul pentru Patrimoniul Cultural Național Ialomița, Slobozia.
ULB	=	Universitățile de Liège, Belgia.
UOC	=	Universitatea „Ovidius”, Constanța.

Notă. Ca și în anii precedenți, am cuprins aici și participările unor membri ai Institutului nostru la cercetări finanțate de alte instituții sau în colaborare. Totodată, am rezumat și refăcut toate textele rapoartelor; o formă ceva mai detaliată pentru aceste cercetări și pentru toate celelalte din țară se poate găsi în volumul editat de Comisia Națională de Arheologie în îngrijirea d-nei Cornelia Stoica și difuzat în tiraj restrâns cu prilejul Sesiunii naționale de Rapoarte, a XXX-a, de la Brăila din 2-5 mai 1996.

Alexandru Bamea

